

VABILO "HRBTENICA" K IGRI

Slovensko poveko in "BLED" v soboto vočer dne 22. oktobra 1927 v Slov. Del. Domu
CONEMAUGH, PA.

Za obilno udeležbo se priporoča in vabi

"BLED"

Listnica uredništva.

Društvo in članom S. N. P. J. v pojasnilo. — Uredništvo "Prosvete" je dozaj prejelo male več, ko pol tucata resolucij, ki se nanašajo na zaključke gl. odbora S. N. P. J. in denarne transakcije z Zadružno banko v Ljubljani in ki jih je uredništvo pridržalo v smislu pravil člen XXXIX, točka 12 in zaključka gl. odbora zadnje seje, nanašajočega se na ta člen in točko ne samo zaradi te denarne transakcije, ampak v vseh zadevah, tukajkih se jednotnih in drugih zadev, do prihodnje seje glavnega odbora, ki se vrši v mesecu januarju, da pridejo na razpravo.

Vprašanje je: Kaj se je dozaj izvršilo in kaj se lahko zgodi? Zadnja konvencija je po svojih delegatih, to je zastopnikih članstva izvolila gl. odbor, da upravlja premoženje S. N. P. J. v smislu njenih pravil in zakonov države Illinois, v katerem je S. N. P. J. inkorporirana, tako, kot so bila pravila sprejeti na konvenciji ali dokler članstvo teh pravil ne izpremeni s splošnim glasovanjem,

Glavni odbor je na januarski seji t. l. razpravil o denarnih transakcijih z Zadružno v Ljubljani in zaključil, da se zadeva odloži do prihodnje seje gl. odbora, ki bo v mesecu juliju. Kaj je s tem zaključkom gl. odbor storil? Dal je vsem članom S. N. P. J. priliko, da pošte njemu direktno vse informacije do prihodnje seje ali jih pa povede stvarno v svojem glasilu in da bo sam tudi iskal informacije in jih dobil, kolikor jih bo mogel dobiti. Zadeva je bila popolnoma javna in ne tajna. Vsak član, ki se zanima za delo v jednoti, je bil obveščen potom zapisnika, objavljenega v "Prosveti", kaj se godi.

Na januarski seji se je gl. odbor izrekel za transakcijo na podlagi dobljenih informacij. Ugovora ni bilo nobenega od strani članstva. Saj nihče ga ni posal gl. tajniku ali podal kakre informacije v "Prosveti", ki bi ugovarjale transakciji. Vse to je glavni odbor vpošteval in se izrekel za transakcijo na ta način, da je gl. odbor pooblastil gospodarski odsek, da to transakcijo izvrši, akot soglaša s pravili S. N. P. J. in zakoni države Illinois. To zadnje so nagnali skoraj vsi govorniki na seji gl. odbora. Tega je bil gospodarski odsek obveščen, da se izvrši transakcija, kakor mora biti izvršena, vrh tega pa gospodarski odsek v tej zadevi sam pozna dobro pravila S. N. P. J. in zakone države Illinois, ki se nanašajo na tako transakcijo. Bilo ni najmanjše nevarnosti in še danas ni, da bo gospodarski odsek z glavnim odborom nekaj izvršil, kar ne stane izvršiti, kar bi škodovalo S. N. P. J. ali kar bi ne mogel v teku svojega poslovanja ali na prihodnji konvenciji zagovarjati pred vsem članstvom.

Dozdaj se je naložilo na tekoči račun za izplačevanje posmrtnin \$20,000, od katerih je bilo dozdaj že izplačanih \$4,900 za posmrtnine. \$30,000 je še v blagajni S. N. P. J. v Ameriki in niso bili poslaní še nikomur. Vzelo bo mogoče šest mesecov, mogoče leto dni, da bodo izvršene vse potrebne listine, kajti znano je, da Ljubljana ni predmetje Chicaga ali katerega drugega večjega ameriškega mesta, ampak se nahaja v Sloveniji, ki je del Jugoslavije v Evropi. Izmenjava vsakega prima vse zmanjši mesec dni, po sodniških pisarnah v Sloveniji pa tudi niso tako urni, da bodo vsako vprašanje rešili takoj, ko jim je predloženo ali odgovorili na vseko pismo, ki ga dobe. Vse gre po vrsti. To znači, kdor preje pride, tudi preje melje.

Vsota na tekoči račun se lahko odpove na štirinajst dni. Vsota za \$30,000, če bo kdaj odpolana v stari kraj, pa na šest mesecov.

Za božične praznike Skupno potovanje.

Iz navedenega je razvidno, da bo gl. odbor še vedno pravočasno skopal o poslanih resolucijah uredništva.

Uredništvo še enkrat opozarja reseno in sicer zadnjikrat, da naj oni člani ali društva pošljajo svoje resolucije gl. odboru, to je gl. tajniku S. N. P. J., da jih predloži prihodnji seji gl. odbora. O resolucijah, ki jih je uredništvo pridržalo, bo gl. odbor sklepal le glede postopanja uredniške in sicer: ali se je urednik ravnal po členu XXXIX, točka 12 in zaključku gl. odbora na zadnji seji, nanašajočega se na 12. točko tega člena. Pozdrav vsem!

Chicago, Ill. — N. B. — Beseda "skupina" je v angleščini "group". Avtoritev pravijo o besedi "skupina" sledi:

Slovensko nemški slovar, ki je največji slovar za slovenški jezik in ki ga je uredil profesor M. Pieteršek, pravi, da pomen beseda "skupina" v nemščini "die Gruppe." Muret-Sanderov nemško-angleški slovar pravi, da "die Gruppe" pomeni v angleščini "group." Angleško-slovenski slovar "A complete pronouncing Dictionary of the English and Slovene Language for general use", uredil dr. F. J. Kern, pravi, da angleška beseda "group" v slovenščini pomeni besedo "skupina." Angleški slovar "Webster's New International Dictionary of the English Language" pravi med drugim: "An assemblage of persons and things regarded as a unit because of their comparative segregation from others." V slovenščini to pomeni zborovanje ali zbirka oseb in stvari ali reči, ki se smatrajo za enoto zaradi primerjajoče ločitve od drugih. Beseda "drustvo" pomeni po razlogi v zgoraj omenjenih slovarjih v nemščini "Verein," v angleščini pa "society." Beseda "society" tolmači Websterjev mednarodni slovar v sociološkem pomenu: "A group of individuals united by some form of common interest and having some organization; also, in abstract sense, the union or sum of relations by which the individuals of a group are associated." V slovenščini to pomeni: Skupina posameznikov, ki jih druži neka forma skupnih interesov in imajo nekaj organizacije. V abstraktnem smislu pa združenje ali vsoto stikov, ki združuje posamezne skupine.

Iz navedenega sledi, da v sociologiji pomeni skupina društvo, društvo pa skupino. Po zdrav!

Vsem dopisnikom.—Dopisi, ki niso izredno važni, bodo zaradi primanjkovanja prostora priobčeni v neuradnih številkah v tekstu tedna ali pa v prihodnji uradni izdaji. Pozdrav vsem!

SEJE IN SHODI

Strabane, Pa. — Opominjam članstvo dramskega kluba "Soča", da se zato gotovo udeleži prizorišča redne mesečne seje, katera se vrši dne 23. oktobra, to je četrta nedelja v mesecu ob 2. uri popoldne. Imamo vse točke na dnevnem redu, ki jih je treba rešiti.—John Troha, tajnik.

Anvil Lec, Mich.—Članstvo društva št. 236 prosim, da se gotovo udeleži seje dne 13. novembra, ker na tej seji se bo razpravljalo o zadevi, ki je nastala med bratom tajnikom in bratom S. Zorichem. Ker se stvar vede menda že tretji mesec, je torej absolutno potrebno, da se vse članstvo udeleži seje. Vaša načrnost je potrebna.

Oba člana morata pred portni odber, da se stvar uravna po pravilih. Ako portni odbor pravilno, da je token član krv, tedaj bo moral po pravilih plačati v društveno blagajno od 5 do 25 dolarjev globe. Ako pa pride poreta do zaknjaka, da je nedolzen, tedaj bo moral isto vsto plačati točljiv sam.

Oba člana morata pred portni odber, da se stvar uravna po pravilih. Ako portni odbor pravilno, da je token član krv, tedaj bo moral po pravilih plačati v društveno blagajno od 5 do 25 dolarjev globe. Ako pa pride poreta do zaknjaka, da je nedolzen, tedaj bo moral isto vsto plačati točljiv sam.

Vzak član ve, koliko mora plačati asesmenta na mesec. Nikomur pa ni treba tajnika dolžiti, da mu je vzel prevleč v to raznolikost. Za vse društvene zadeve je društvo edino mesto, kjer se take stvari izvajajo. Brate določili zunanj sej na lepo in je proti pravilom jednota. Radi tega prosim vas članstvo našega društva, da se seje dne 12. novembra udeleži polnočestival! Videli bomo, kdo je krv. Krivica se mora poravnati. Ravnali se bomo po pravilih.—M. Holjevac, tajnik.

OGLAS.

Rojakom v La Salle, Peru in Oglesby, Ill. se priporočam, da kadar potrebujete zavarovalnino (Fire Insurance) na vaših poslopjih, počitnicu, avtomobilih, i. t. d. oglastite ne pri meni. Nobenega varoka ni, zakaj bi iskal zavarovalnino pri drugih narodnostih. Za točno in zanesljivo postrežbo vam jamči vaš rojak.

JOHN NOVAK,
208—3rd Street, La Salle, Ill.

Tel: Central 5999
Na stan: Lawndale 6707

Hansard J. Zaveršnik

ODVETNIK
(Attorney-at-Law)
127 N. Dearborn St.
Sob. 808. Chicago, Ill.

Božično potovanje

V JUGOSLAVIU V SPREMSTVU IZKUŠENIH SPREMLJЕVALCEV PRIDRUŽITE SE TUDI VI TEMU POTOVANJU, KER SE BODETE UGODNO POČUTILI V DRUŽBI ROJAKOV.

"MAJESTIC" odpluje 26. novembra v Cherbourg "LEVIAHAN" odpluje 7. decembra v Cherbourg "HAMBURG" odpluje 10. decembra v Hamburg "ILE DE FRANCE" odpluje 10. decembra v Havre "BERLIN" odpluje 10. decembra v Bremen

POMAGALI VAM BODEMO DOBITI POTREBNE LISTINE, ZAGOTOVITE SI PROSTOR IN ZAHTEVAJTE POJASNLA OD NASEGA PAROBRODNEGA ODDELKA.

KASPAR AMERICAN STATE BANK
1900 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL
OTTO KASPAR, predsednik.

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA PAROBRODNA AGENCIJA V CHICAGU.

Zadružna banka v Ljubljani

vabi

na subskripcijo delnic V. emisije

V amfisu sklepa izrednega občnega zbora z dne 12. septembra 1927 in z dovoljenjem ministra za trgovino in industrijo z dne 4. avgusta 1924 št. 4884 povidi Zadružna banka v Ljubljani svoj delniški kapital od Din. 4.000.000.— na Din. 5.000.000.— z izdajo 10.000 novih delnic V. emisije po nom. Din. 100.— in to pod sledečimi pogoji:

Starci delničarji imajo oprijeko pravico do dodelitve ene nove delnice na vsake tri delnike prejšnjih emisij, in to po tečaju Din. 105.— tel. quel, za vse nadaljnje delnice pa po tečaju Din. 110.— tel. quel.

Nova subskripcija se dodeljuje delnice po tečaju Din. 112.— tel. quel.

Delnice predstojesa emisije bodo opremljene s kuponi od 1. I. 1928 dalje.

Subskripcija se vrni na Jugoslavijo pri:
Zadružni banki v Ljubljani, Aleksandrova cesta.
Splošni hranilnici in posilnici za Jesenice in okolico.
Delavko-kmečki hranilnici in posilnici v Tržiču.
Hranilnici in posilnici društvi življev v Mariboru.
Delavko-kmečki hranilnici in posilnici za meščko delno v Prevaljah

ter pri vseh podružničnih Konzumskih društvih za Slovenijo.

V Ameriki pa pri:
Slovenski Narodni Podprtji Jedenoti, Chicago, Ill. 2657 So. Lawndale Ave., all
Amalgamated Trust and Savings Bank, Chicago, Ill. 111 West Jackson Blvd., all

International Building and Loan Association, 6235 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio, all
Frank Sakser State Bank, New York, all
Amalgamated Bank of New York, 11-15 Union Square.

Pri izrabiti opcijske pravice je predložiti tudi delnice prejšnjih emisij.

Subskripcijski rok poteče z dnem 10. decembra t. l. do katerega dne je položiti protivrednost podpisanih delnic v govorilni.

V Ljubljani, dne 12. septembra 1927.

UPRAVNI SVET.

SKUPNI BOŽIČNI IZLET

v Jugoslavijo in Italijo s parnikom PARIS

priredimo dne 16. dec. 1927.

Parnik Paris, ki je Slovencem najbolj priljubljen, odpluje že ob 1. uri zjutraj, da bo vsak za Božič lahko doma pri svojih. Na razpolago imamo izvrste kabine; kdor je namenjen počevati, naj se nam čimprej prijavlji; cena za III. razred skozi do Ljubljane z železnicu in vojnim davkom vred \$119.67.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Tel. Cortlandt 4687.

POZOR! IRMALCI HARMONIK!

Ker smo si nabavili nove stroje v naši izdelovalnici harmonik, nam je tako sedaj mogoče znižati vse naše cene za harmonike itd. In sicer kaže sledi:

Trivrstne, trikrat uglašane harmonike, popred \$110, sedaj samo \$60.00
Mehove popred po \$15.00, sedaj samo \$6.00
Uglašaste harmonike popred \$15, sedaj samo 5.00
Vse naše delo jamčimo.

JOHN WEISS

* Izdelovalec harmonik in trgovce z raznovrstnimi godbenimi instrumenti

614 Seneca Avenue

Brooklyn, N. Y.

NA PRODAJ JE

V WAUSAUKEE, WIS.

80 akrov obsegajoča farma. 40 akrov je posejano detelja in timeti in 40 akrov je pašnik. Hiša, štala, sajlo, kokošnjak, in druge potrebnne stvari. Vse se nahaja v dobrem stanju. Prodaja se za nizko ceno. Le nekaj je plačati takoj, ostalo pa na lahke obroke. Kdor želi kupiti naj piše na naslov: Math Pezzire, 401 Norway street, Iron Mountain, Mich.—(Adv.)

STANOVANJE V NAJEM.

V najem se odda pet sobno stanovanje "Flat" in zadej je zaprt porč. Cena zmerna. Oglejte se v prvem nadstropju na 1927 W. 23rd Street, Chicago, Ill.—(Adv.)

DOMAČE KLOBASE!

S prvim oktobrom bom pričel zoper rasprodajati fine domače klobase, funke in prekajeno meso. Klobase po 35c funt, prekajeno meso in funke po 30c funt. Kdor plača v načrtima ima počitno prosto. Kdor pa naroči C.O.D. mora plačati počitno sam.

Ujedino se priporočam vsem stariim in novim odjemalcem za obične naročila. Kdor ni zadovoljen, vrne denar. Posiljam 5 funtov in več.

Joseph Leskovar

519—14th Street
Racine, Wis.

P. S.: Dobiti delni zastopnika za Chicago in okolico in za Milwaukee in okolico. Pišite na pogoje.—(Adv.)

ZDRAVLJENJE BOLANIH NOG

Odprite rane, uljese, napote ilie in kredne bolezni

SLIKE IZ NASELBIN

Odgovor uredniku "Delavca"—
Baroni premoga se svijajo.

Blaine, Ohio. — Sisti javnosti je že znano, da smo prenogarji izpričali že sedmi mesec. Tukajšnja Lorain Dosac Coal kompanija je zaprije svoje rove že 15. marca, 1927, dva rova pa je obratovala do 1. aprila. Nato je kompanija razposila že večkrat pisma rudarjem, da bi se vrnili na delo pod njenimi pogoji. Tudi nekaj nazadnjih in protinjihčnih časopisov je naročila stavkarjem, da bi jih premotila na zvit način, da bi sprejeli znižanje mzdze. Kompanija pripoveduje, da ne more več rudnikov obratovati po jacksonvillski lestvici.

Cez nekaj časa je kompanija obljubila premogarjem, da jim bo plačala \$6 na dan. Ko pa je videla, da ni uspeha, je pričela strašiti, da bo zaprije vse premogorove za vedno ter da bodo pobrali in jame vse orodje in ga poslali v W. Virginijo, kjer ima ta kompanija tudi svoje rove. Potem, ko je videla kompanija, da vse to nič ne izda, je pa privlačila novo predloga na dan. Obljubila je \$6 na dan, a obenem zagnala v svojem časopisu krik, da do tukaj gre in ne več naprej. Čakala da bo do 1. oktobra, da se premogarji vrnejo na delo, ako ne, da bo preklicala omnenjene dne vse ponudbe in da bo pricela obratovati pod odprto delavnico. Sedaj ko to pišem se še nič ne ve, kaj neki se bo skuhalo.

V bližini okolici obratujejo 4 premogorovi pod neunijsko lešvicu in baroni premoga trde, da imajo dovoj izkušenih rudarjev v njih, pa kljub temu ni bilo do sedaj še videti, da bi prišlo kaj premoga na svetlo.

Pred par dnevi sem prejel pismo s pojasnilom od nekega lista, ki se imenuje "Delavec", katerega urednik pravi, da naj precitam pismo na društveni seji. Poslali, pravi pismo, mi bodo še par istisov tistega lista, da ga bom razdelil med tukajšnjimi člani S. N. P. J. "Delavec" bo vse pojasnil kaj in kako da dela naš predsednik V. Cainkar ter ves ostali glavni odbor. Omenja tudi 50 tisoč dollarjev in "Kristanovo" banko v Ljubljani. Tako pravi urednik in upravnik "Delavca", Charles Novak. Pravi, da člani S. N. P. J. sicer pišejo resnicno v Prosvetu, toda vse da ni priobčeno, ker gl. odbor pričebi kar on hoče.

Društvo št. 332 S. N. P. J. v Blaine, Ohio, se zahvaljuje Charlesu Novaku za vse ta pojasnila ter mu svetuje, naj se dobro pouči o pravilih Slovenske narodne podprtne jednote ter naj jednoto in njen gl. odbor pusti v miru. Članstvo S. N. P. J. je samo izvolilo ves gl. odbor, ne po nečlanstvu. Torej le brez skrb bodite gospod Novak, članstvo bo tudi znalo pravilno ravnati z gl. odborom jednote, kadar bo vidoval, da se mu godi krivica. To pa se bo v takih slučajih zgodilo, ako pride komu na sled brez vaše pomoči. — A. M. Bradley, Box 115, Blaine, Ohio.

Proslava 20letnica društva št. 69 Evelyth, Minn. — Na seji društva "Napredek" št. 69 S. N. P. J. dne 2. oktobra smo sklenili, da bomo obhajali 20-letnico ustanovitve društva dne 23. oktobra v Oreškovih dvorani. Začetek proslave bo ob 2. popoldne.

Dolžnost vsakega člana je, da se proslave udeleži, kajti ta pride komaj vseh 20 let enkrat. Vstopnina za člane društva je 50¢ pa ce se udeleži proslave ali ne. Za nečlane je vstopnina 50¢. Bratje in sestre, pripeljite s seboj vašo mladino, ki spada v mladinski oddelok, da se bo tudi ona zabaval z nami in da ji bo dan ostal v spominu ter bo na ta način spoznaš delo, ki ga vrši S. N. P. J. Na proslavi bodo govorili ustanovitelji našega društva, ki so: brata Vincenc Mikulich in Jakob Drasler iz Aurora, Minn., in brata Joe Spraicar, Virginija, Minn., in John Francel iz Gilberta. Oni so bili ustanovitelji našega društva št. 69.

Vabimo vas sosednja društva, da se naše proslave obiskajo. Sice udeleži v velikem številu. Za vse bo preskrbljeno pravvratno, da bo občinstvo zadovoljno. Naša želja je, da dvajsetnico obhajamo prav po doma, ker smo menja, da takav zavaba najbolj ljudem prija.

Na svidenje dne 23. oktobra! — Louis Lesser, tajnik društva št. 69.

nice udeleži v velikem številu. Za vse bo preskrbljeno pravvratno, da bo občinstvo zadovoljno. Naša želja je, da dvajsetnico obhajamo prav po doma, ker smo menja, da takav zavaba najbolj ljudem prija.

Na svidenje dne 23. oktobra!

— Louis Lesser, tajnik društva št. 69.

Veselica društva št. 86.

Chicago, Ill. — Zopet smo v sezoni veselic. Raztreseni v prostrem vremenu, imamo prav takih prieditih priložnosti, da se snidemo, in se kaj pogovorimo; nekateri kaj stvarnega, drugi zopet kaj šaljivega, itd. Poleg tega se pa prav po doma vrnili na delo pod njenimi pogoji. Tudi nekaj nazadnjih in protinjihčnih časopisov je naročila stavkarjem, da bi jih premotila na zvit način, da bi sprejeli znižanje mzdze. Kompanija pripoveduje, da ne more več rudnikov obratovati po jacksonvillski lešvici.

Cez nekaj časa je kompanija obljubila premogarjem, da jim bo plačala \$6 na dan. Ko pa je videla, da ni uspeha, je pričela strašiti, da bo zaprije vse premogorove za vedno ter da bodo pobrali in jame vse orodje in ga poslali v W. Virginijo, kjer ima ta kompanija tudi svoje rove. Potem, ko je videla kompanija, da vse to nič ne izda, je pa privlačila novo predloga na dan. Obljubila je \$6 na dan, a obenem zagnala v svojem časopisu krik, da do tukaj gre in ne več naprej. Čakala da bo do 1. oktobra, da se premogarji vrnejo na delo, ako ne, da bo preklicala omnenjene dne vse ponudbe in da bo pricela obratovati pod odprto delavnico. Sedaj ko to pišem se še nič ne ve, kaj neki se bo skuhalo.

V bližini okolici obratujejo 4 premogorovi pod neunijsko lešvico in baroni premoga trde, da imajo dovoj izkušenih rudarjev v njih, pa kljub temu ni bilo do sedaj še videti, da bi prišlo kaj premoga na svetlo.

Pred par dnevi sem prejel

S. N. P. J. in zunanj diktatorji.

Cleveland, Ohio. — Clevelandska federacija S. N. P. J. je priredila javni shod v nedeljo dne 16. oktobra v S. N. domu. Bilo je veliko število slovenskih delavcev in članov S. N. P. J., a žal, da jih ni več prišlo, ker je še bilo praznih sedežev. To tudi pomeni, da se člani S. N. P. J. ne interesirajo za svojo podporno organizacijo kot bi se moral. Koliko tisoč članov ima S. N. P. J. v Clevelandu? Med delavstvom je še nevednost, da je organizirano v konsumnih društvih.

Tako tudi članstvo S. N. P. J. tvori jednoto in člani so gospodarji jednotne, pa ne kakšen gl. odbor. Kako misli ta nevedna kompanija, ki piše proti gl. odboru in proti S. N. P. J. kot celoti?

Kako pišejo nadalje nad naši sprotniki, ki niso člani S. N. P. J., pa zahtevajo račune od gl. odbora! Gl. odbor je dolžan dati račune samemu članstvu S. N. P. J., ne pa drugim, ki se moral. Koliko tisoč članov ima S. N. P. J. v Clevelandu?

Med delavstvom je še nevednost, da je organizirano v konsumnih društvih, ker se prihaja do takih shode, ki se prirejajo v korist članstva S. N. P. J. Vprašanje tega shoda je bilo namreč o transakciji \$50,000 S. N. P. J. v Zadružno banko v Ljubljani.

Brat A. Garden je otvoril shod in naznanih, zakaj je bil shod sklican. Glavni govornik so bili: F. Somrak, član gl. gospodarskega odboka, A. Abram, član glavnega odbora, in M. Petrušič, član S. N. P. J. Brat Garden je dal besedo Somraku, ki je razložil v svojih potezah, zakaj se toliko govorji o S. N. P. J. in piše po vseh časopisih ki so nasproti S. N. P. J. Obsojal je lažnike sovražnika, ki toliko vijejo o gl. odboru S. N. P. J., da so kar tako Kristanu vtaknili v žep \$50,000, kar ni resnica.

Stvar je bila drugačna, pa ne tako, kakor je tolmachija naših nasprotnikov, ki še sploh niso člani S. N. P. J., a vendar se vtičajo v delokrog S. N. P. J. Oni pišejo neresnično v javnosti o teh tisočih in "Kristanu" banki. Somrak je omenil v svojem govoru, da Kristan je niso bili v Ameriki, ko je glavni odbor že aklenil, da se pošije \$50,000 v Zadružno banko v Ljubljani. Toda ne kot posojilo, ampak kot čekovno vlogo, od katere bi se izplačala posmrtna deditem v starem kraju.

Do sedaj je še poslano na Zadružno banko \$20,000, od katerega denarja je že izplačano nad \$4,000 za posmrtnine, a \$30,000 še vedno stoji pri gl. odboru S. N. P. J. In gl. odbor pa ni tako trapast, kakor si zamiljajo naši nasprotniki, da bi kar tako denar metal prod. Gl. odbor se je poprijedil razvedevanje, da gre doleti s strojem, na tako zvan "scraper". Kompanija ima dva taka stroja, obratujejo jih nekaj mesecev. 14. septembra je bila prva nareda. Ob 9 uri, zjutraj se je porušil kamen nad 20. čevljev debel, in čez 200 čevljev doig in okoli 80 čevljev širok, takovani "long-wall" sistem, kateri je pokril 2 delcev. Eden je bil takoj ubit, drugi je prišel ven in zelo poškodovan; on je Slovenec po imenu John Zupančič. Drugi ubit je bil rodom Hrvat, star 27 let. Pod kamnom je bil nekaj čez 30 ur. Od 30 do 36 delavcev je delalo napravljeno, da bi se izplačala posmrtna dedita v tiskarni. S tem naj se torej smatra omenjeni pomankljivaj popravljiv.

Zadružno društvo št. 475, dlan dr. A. Abramu, ki je tudi ozigosil nasprotnike S. N. P. J., ki se poslužujejo samo laži, misleči si, da bodo umrli S. N. P. J. in prikazali slovenskemu ljudstvu, da gl. odbor S. N. P. J. ne zna gospodariti z denarjem, ki ga člani prinašajo skup. Najbolj je udaril v "junaško" srce G. Pirca, ki se skriva za zaprtimi durmami in se boji pokazati med delavstvo. Omenil je tudi Bartuloviča, Cerneta in Grdinata, ki so v enem tonu vplili, da gl. odbor S. N. P. J. ne ravna pošteno.

Ko je končal svoj govor Abram, je vprašal brat Garden če se nahaja tukaj g. Pirca, da se lahko pokaže in da dokaže, ako je v resnic gl. odbor jednotne vtičali tisočake Kristanu v žep. Žal, da ni bilo g. Pirca. Vprašal je, ako kdo drugi želi govoriti, da bi zastopal g. Pirca, toda ni bilo nobenega. Bil je pač navzoč naš pogrebni Mr. Grdina, ki se pa ni upal oglašati pred javnostjo; bal se je za svoja rebra, da mu jih Somrak ali Abram ne bi polomil. (Ali je morda zato prišel, da će bi kateri od strahu umri, da bi ga brž pokopal?)

Ker se ni nihče oglasil, je dal Garden besedo bratu Petroviču iz Collinwooda.

On je tudi v svojem govoru izjavil, da nekateri nočeti naročiti na list "Prosvete" in se skravljati, da je to skratko vse vahko prepirčen in dokaz, da ne boste na skodi, temveč na koristi desetek in več. Kateri je nimate dnevnika, vprašači svojega znanca, ki ga ima, da vam pogradi številko "Prosvete", ki sem jo zgoraj navedel. Potem pa se takoj naročite na ta list, kateri vas bo osvobodil velikih in nepotrebnih stroškov. Ta list vas bo posredoval, kako morate obrniti vse prislušnjake novice, kajti če vam blagovljava tisti "sveti" oče, ki je vojno oranje blagovljava, vam pravgotovo ne bo niti pomagalo, ampak je škodilo.

Vsekemu pa, ki izpregle, priporoden, naj skusi še drugemu slrepod oprijeti oti, da ga tako odravri nevarne bolezni. Brata Trinajstiča pa želite na njegova poslužiti dosplo, ker se tege tice. Ako bi vse delavel, ker on je pike mojega miljenja, bili taki kot je on, bi se kmalu ustisniti iznobili. — Tone Radin.

Vsečemu pa, ki izpregle, priporoden, naj skusi še drugemu slrepod oprijeti oti, da ga tako odravri nevarne bolezni. Brata Trinajstiča pa želite na njegova poslužiti dosplo, ker se tege tice. Ako bi vse delavel,

ker on je pike mojega miljenja, bili taki kot je on, bi se kmalu ustisniti iznobili. — Tone Radin.

Vsečemu pa, ki izpregle, priporoden, naj skusi še drugemu slrepod oprijeti oti, da ga tako odravri nevarne bolezni. Brata Trinajstiča pa želite na njegova poslužiti dosplo, ker se tege tice. Ako bi vse delavel,

ker on je pike mojega miljenja, bili taki kot je on, bi se kmalu ustisniti iznobili. — Tone Radin.

Vsečemu pa, ki izpregle, priporoden, naj skusi še drugemu slrepod oprijeti oti, da ga tako odravri nevarne bolezni. Brata Trinajstiča pa želite na njegova poslužiti dosplo, ker se tege tice. Ako bi vse delavel,

ker on je pike mojega miljenja, bili taki kot je on, bi se kmalu ustisniti iznobili. — Tone Radin.

Vsečemu pa, ki izpregle, priporoden, naj skusi še drugemu slrepod oprijeti oti, da ga tako odravri nevarne bolezni. Brata Trinajstiča pa želite na njegova poslužiti dosplo, ker se tege tice. Ako bi vse delavel,

ker on je pike mojega miljenja, bili taki kot je on, bi se kmalu ustisniti iznobili. — Tone Radin.

Vsečemu pa, ki izpregle, priporoden, naj skusi še drugemu slrepod oprijeti oti, da ga tako odravri nevarne bolezni. Brata Trinajstiča pa želite na njegova poslužiti dosplo, ker se tege tice. Ako bi vse delavel,

ker on je pike mojega miljenja, bili taki kot je on, bi se kmalu ustisniti iznobili. — Tone Radin.

Vsečemu pa, ki izpregle, priporoden, naj skusi še drugemu slrepod oprijeti oti, da ga tako odravri nevarne bolezni. Brata Trinajstiča pa želite na njegova poslužiti dosplo, ker se tege tice. Ako bi vse delavel,

ker on je pike mojega miljenja, bili taki kot je on, bi se kmalu ustisniti iznobili. — Tone Radin.

Vsečemu pa, ki izpregle, priporoden, naj skusi še drugemu slrepod oprijeti oti, da ga tako odravri nevarne bolezni. Brata Trinajstiča pa želite na njegova poslužiti dosplo, ker se tege tice. Ako bi vse delavel,

ker on je pike mojega miljenja, bili taki kot je on, bi se kmalu ustisniti iznobili. — Tone Radin.

Vsečemu pa, ki izpregle, priporoden, naj skusi še drugemu slrepod oprijeti oti, da ga tako odravri nevarne bolezni. Brata Trinajstiča pa želite na njegova poslužiti dosplo, ker se tege tice. Ako bi vse delavel,

ker on je pike mojega miljenja, bili taki kot je on, bi se kmalu ustisniti iznobili. — Tone Radin.

Vsečemu pa, ki izpregle, priporoden, naj skusi še drugemu slrepod oprijeti oti, da ga tako odravri nevarne bolezni. Brata Trinajstiča pa želite na njegova poslužiti dosplo, ker se tege tice. Ako bi vse delavel,

ker on je pike mojega miljenja, bili taki kot je on, bi se kmalu ustisniti iznobili. — Tone Radin.

Vsečemu pa, ki izpregle, priporoden, naj skusi še drugemu slrepod oprijeti oti, da ga tako odravri nevarne bolezni. Brata Trinajstiča pa želite na njegova poslužiti dosplo, ker se tege tice. Ako bi vse delavel,

ker on je pike mojega miljenja, bili taki kot je on, bi se kmalu ustisniti iznobili. — Tone Radin.

Vsečemu pa, ki izpregle, priporoden, naj skusi še drugemu slrepod oprijeti oti, da ga tako odravri nevarne bolezni. Brata Trinajstiča pa želite na njegova poslužiti dosplo, ker se tege tice. Ako bi vse delavel,

ker on je pike mojega miljenja, bili taki kot je on, bi se kmalu ustisniti iznobili. — Tone Radin.

Vsečemu pa, ki izpregle, priporoden, naj skusi še drugemu slrepod oprijeti oti, da ga tako odravri nevarne bolezni. Brata Trinajstiča pa želite na njegova poslužiti dosplo, ker se tege tice. Ako bi vse delavel,

ker on je pike mojega miljenja, bili taki kot je on, bi se kmalu ustisniti iznobili. — Tone Radin.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglaševanja po dogovoru. Ekonomski se ne vredijo.

Narodnostni: Zadruženje države (članek Chicago) \$6.00 na leto, \$3.00 po letu; Chicago in Cicer \$7.50 na leto, \$3.75 za pol leta, in za končno 10.00.

Brat Gorec na tem, ker ima stik z Nastrom:

"PROSVETA"

2657-69 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenske National Benefit Society.

Owned by the Slovenske National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year; Chicago \$7.50, and foreign countries \$9.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

100

Datum v oklepaju n. pr. (Sept. 20-1927) poleg vsega imenu na naslovu pomeni, da tam je s tem dnevnem potisku naročilna. Ponovite jo praviloma, da ne tam ne ustavi list.

RAZLIKE MED S. N. P. J. IN K. S. K. J.

Navedli smo točke, po katerih se člani K. S. K. J. suspendirajo in izključujejo in one, ki so jih navedli v pismu, v katerem je bilo sporočeno društvo Vitez sv. Florijana, štev. 44 K. S. K. J., da je brat Gorec bil trajno suspendiran, ker je priobčil dopisa v štev. 57 in 79 "Prosvete" letnika 1925. Kaj pa je brat Gorec pisal tako strašnega v teh dveh dopisih, da je zaslužil trajno suspenzijo do preklica dopisov? Opisal je položaj fare sv. Jurija v South Chicagu in okreval malo franciškanata, tedanje župnika te fare, ker se je vtikal v zadeve pevskega zborna "Triglav" in druge posvetne zadeve, ki mu niso bile nič mar. V drugem dopisu odgovarja na dopis, ki je izšel v franciškanskem listu "Edinost," sedaj "Ameriški Slovenec," vrh tega je pa še povedal, da je odstopil od cerkve, to je fare sv. Jurija in da ga ni prav nič sram to javno povedati.

Kdaj pazno prečita oba članka, ne bo nikjer našel, da je brat Gorec kršil točko 111, ki pravi, da se takci člani suspendirajo ali izključijo, ki ne izvršujejo svojih dolžnosti ali se obnašajo tako, kot se spodobi članu K. S. K. J.

Kdaj in kje je bil brat Gorec spoznan krivim, da ne izvršuje svojih dolžnosti ali ne obnaša, kakor se spodobi članu K. S. K. J.? Ce je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam. Brat Gorec je bil popolnoma opravljen vprašati tega franciškanata, katere bratske podporne organizacije je član: S. N. P. J. ali katere druge podporne organizacije. Pravilno je bilo, da je brat Gorec izrekel, da je za delavce "Prosveta" prosveta in ne cerkev. Resnicu je pisal brat Gorec, ko je povedal, kakšni so delavski listi. In nič se ni zlagal, ko je pojastil razliko med listi, kot sta "Ave Marija" in Cvetje iz vrta franciškanov in pravimi delavskimi listi. Pravilno je odgovoril brat Gorec v štev. 70 "Prosvete," ko so mu v "Edinosti" odgovorili, da piše samo laži in natolcevanja. Prav nič hudega in pregrešnega ni storil brat Gorec, ce je dejal, da ni več član fare sv. Jurija, skajti nične ne more siliti katolika, da je vse svoje življenje član ene in iste fare. Tega ne more storiti niti rimski papež, o katerem trdijo, da je neizmotljiv. Pravilen je bil odgovor brata Goreca dopisniku v "Edinosti," ker je brat Gorec pokazal, da razume, kaj beseda far pomeni, medtem ko je predsednik gl. porotnega odbora pokazal, da ne pošta razlike med besedama "far" in "duhoven," in je tako dokumentiral svoje lastno duševno uboštvo ali pa povedal z jasnim dokazom, da je bila sodba proti bratu Gorencu krivična.

Če listamo po pravilih K. S. K. J. in čitamo pažno člen XIV., točka 111-119 in 121, vrh tega pa še člen XLVII., se prepričamo, da brat Gorec ni kršil nobenega teh členov in točk.

Brat Gorec ni na seji govoril nespodobnih besed in delal kravala, tako da bi ga moral predsednik kdaj opominjati, da naj se usede. To je delal društveni tajnik, ki je tako rogovilli, da je predsednik oddal kladivo in zapustil dvorano. Tako je bilo poročano gl. predsedniku K. S. K. J. Ali ni to res gospod gl. predsednik K. S. K. J.?

Brat Gorec ne vživa neizmerno opojnih pijad, ampak je skrben družinski oče, ki skrbi za svojo družino. Brat Gorec ni udan tudi nobeni strasti, ki krajša njegovo življenje, pač pa je marljiv delavec, ki si zase in svojo družino služi s težkim delom vsakdanji kruh.

Ravnatak se brat Gorec ni nikdar posluševal neopravilenih sredstev, da bi prejel podporo v bolezni ali katero drugo podporo.

Brat Gorec ni nikdar priporočal izplačilo kakšne goljufive tirjavce za posmrtnino, poškodnino, operacijo ali onemogočost. Ravnatak ni skulal drugače zagotoviti tako goljufivo izplačilo.

Brat Gorec ni bil spozan krivim zaradi kakšnega bledina, odkar je postal član K. S. K. J. Odgovarjal je resnicu pri zdravniški preiskavi glede zdravja, starosti itd.

Brat Gorec do danes še ni živel v odčinem prečestvu, zanesljivajti ni prejema sv. zakramentov, podpiral je župno cerkev, h-kateri je spadal. Ravnatak ni brat Gorec pisal kaj nerenskih proti K. S. K. J. ali njenim odbornikom. Francišikan v So. Chicagu vendar ni bil član gl. odbora K. S. K. J. Ničke se menda ne bo upal trdit, da je bil ta francišikan ob času, ko je brat Gorec kritiziral njegovo vmečevanje v popolnoma posvetne zadeve, član gl. odbora K. S. K. J., o katerem ni bilo niti znano, če je član K. S. K. J.

Ravnatak ni storil brat Gorec ničesar, kar bi kažalo na to, da je kršil člen XLVII. Ravno nasprotno je. Njegovi nasprotniki so se poslužili katoličke vere kot pretvezo, da je bil trajno izključen. Prav niti niso dokazali, da je brat Gorec prelomil svojo obljubo, ki jo je storil pri vstopu v društvo.

So pa druge stvari, ki so zelo sumljive, ki govore, zakaj je bil brat Gorec suspendiran. Brat Gorec je zastavil francišikanu vprašanje, da naj pove, ako je član S. N. P. J. ali katere druge bratske podporne organizacije. Kdaj in kje je francišikan odgovoril na to vprašanje javno? Molk je seveda tudi odgovor in se da tolmačiti, da je bil brat Gorec suspendiran zaradi človeka, ki ni bil član K. S. K. J. Ta sumnja je še toliko bolj opravičena, ker predsednik gl. porotnega odbora nikjer ne vtemeljuje svoje obsodbe, da je bil brat Gorec pritiran pred poroto, ker je v dopisih žalil br. N. N. franciškanu, ampak pa se lovi za bilke, kakor se potapljači človek, kadar mu v vodi izgine dno pod nogami. Ako je tako, je bila ta suspenzija neveljavna, kar dokazemo še jasneje, ko preidemo na točke v pravilih, ki se nanašajo na društvene porotne obravnave.—(Dalje prihodnjic.)

Gornicov počeni vrč

Sheboyganaki fajmošter Cerne je izdal tretjo številko svojega "Gladijatorja". V drugi številki je napovedal, da bo tretja posvečena S. N. P. J. "Povestilo", ki zavzema polovico lista, pa se navadne laži. Drugo polovico gladišča lističa je Cerne posvetil diktaturi, korupciji in "komisiju" pri K. S. K. J.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Brat Gorec je bil spoznan krivim, da ne izvršuje svojih dolžnosti ali ne obnaša, kakor se spodobi članu K. S. K. J.?

Kdaj in kje je bil brat Gorec spoznan krivim, da ne izvršuje svojih dolžnosti ali ne obnaša, kakor se spodobi članu K. S. K. J.? Ce je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro delo, ker je pokazal razmere take, kot so. Ako je franciškanu, ki se je vtikal v zadeve pevskega društva "Triglav," povedal svoje mnenje, je storil tudi prav. Franciškan je človek kot drugi in podvržen je kritiki in smotam.

Cerne piše, da "Prosveta" privaja korupcijo pri S. N. P. J. Če je brat Gorec opisal položaj v fari sv. Jurija, je storil le dobro del

O zadržnih organizacijah v Sloveniji

(Nadaljevanje s 1. strani.)
je z upravičenim ponosom razkazoval urade, velike obokane kleti, garaže in druge; povsod najlepši red in moderne priprave. V knjigovstvu imajo ameriške številne in pisanle stroje. Samo ta osrednji Dom predstavlja ogromno premoženje, ter je delo in last delavcev-zadružnikov.

V Šiški imajo še en Zadržni dom, in sicer stari, kjer se nahaja prodajalna; v njem stanejo štiri družine. Na Viču-Glincu se nahaja v Delavskem zadržnem domu zadržna prodajalna in restavracija s senčnim vrtom, dvorana za organizacije ter troje stanovanj. Kakor osrednji dom sem si ogledal tudi ta dva doma. Povsod seveda vzoren red in vidi se, da je uprava in osobje na svojem mestu.

Razen teh domov pa ima konzumno društvo za Slovenijo še precej drugih po raznih krajih Slovenije, vsega skupaj dvajset. Zadržnih prodajalnih ima 37, dalje tri zadržne goštinstve, in troje skladis. Članov je bilo koncem poslovnega leta 1925-26 16,817, z 1,296,482 Din (približno \$23,150) vplačanih deležev. Hranilne vloge pa so takrat znašale skoraj sedem milijonov dinarjev (\$125,000). V teki osemnajstih let je prodalo svojim članom blaga za preko dvesto milijonov dinarjev (ne-kako (\$3,571,428)).

Nekočava se z ženo pogovarjala, da bi v Jugoslaviji, kjer večina ljudstva živi na deželi, bila potreba velika zadržna razpošiljalnica. Kako sem se zádul, ko pravi Anton Kristan pred razložbenimi okni velike hiše v zadržni naselini "Stan in dom": "To je naša zadržna razpošiljalnica Univerzal!" Kmalu nato sem se prepričal, da imajo v resnicu pravo razpošiljalnico, ki posluje sicer v manjšem obsegu, toda pa načinu velikih modernih razpošiljalnic. Naječ odjemalcem imajo v južnih krajih države in je radi tega "Universal" med Slovensci bolj znani. Iz čenika, ki ga nimam seboj, vam lahko povem, da si naročite prav veliko izbiro: od moških podver do damskej šmink, od osemčavnega radio aparata pa do nain držala (najbrž v Ljubljani še ne vedo, da je uredništvo "Prosvete" skovalo dober izraz — samopojnik).

Ko govorim o zadržnih prodajalnah in razpošiljalnic, ne smem pozabiti zadržnega trgovskega doma "Produkcije," katera se nahaja v zadržnih hišah Stan in dom. V vseh prodajalnah "Produkcije" se dobi menda vse, kar potrebuje navaden človek v Ljubljani. "Produkcija" nabavlja blago direktno iz tovaren ter ga prodaja po nizkih cenah; odjemalcem so delave, kmetje in uradniki. "Universal" je dejansko desna roka "Produkcije," kajti name "Produkcija" je razpečavati svoje blago ne samo v svojih prodajalnah in v prodajalnah Konsumnega društva, temveč po celo Jugoslaviji. "Produkcija" izdeluje že celo vrsto lastnih izdelkov, kakor žitno, zrnato in dvojnosladno ječmenovo kavo iz lastne moderno opremljene prizarnice; dalje razne mlinske izdelke, raznovrstne dišave, kemične izdelke, čistilo za čevlje, mast, plavilo, strojno olje, itd. Vai izdelki "Produkcije" so zaščiteni z lastno varnostno znamko "Projekta."

Preveč časa bi vzel, če bi hotel opisati še vse ostale zadržne ustanove, ki sem si jih ogledal — in, prosim, radi kratko odmerjenih počitnic sem si mogel ogledati delavsko ustanovle le v Ljubljani in njeni okolici. — Bil sem v zadržni tovarni za kovinske izdelke "Jugometalji" in sem se čudil. Z modernimi stroji, na električni pogon izdeluje raznovrstne predmete iz kovin. Poslovodja mi je pokazal iznajdbo nekega Slovence, ki bi baš točasno priča prav marsikateremu našemu "vinogradniku" — nameč avtomatičen likjak, katerim se lahko brez skrbki nataka Bakhova kapljica v sede, kajti ko je sod poln, se likjak avtomatično zapre.

Leta 1920 je bila ustanovljena Prva delavska pekarna. Zopet

je bil Anton Kristan tisti, ki je sprožil misel in jo tudi urešnecil. Zdi se mi, da so se vse stakradske slovenske zadržne rodile v njegovi glavi in zdi se mi, da sem pri vsaki opazil delo njegovih plodenostnih rok. Pekarna se nahaja v zadržni "Stan in dom", je urejena v higijenskem in praktičnem oziru povrtnost. Zlasti obiskovalcu prijha skrajna snaga. Peki se pred delom okopajo v pršnji kopeli in vse orodje in pripomočki so po vsaki rabi temeljito osnzeni. Kako je v raznih velikih ameriških pekanah, ki se v oglasih širokoustijo s svojo 100 odstotno snago, rajši molčim, da komu ne pokvarim apetita. Odjemalcem ima Prva delavska pekarna toliko, da jo bo treba kmalu razširiti. V letu 1925 je prodala za preko 1,900,000 dinarjev (približno \$33,928) kruha.

Delavci imajo nadalje: "Zadržno založbo v Ljubljani," ki izdaja tri knjižnice (Zadržno, leposlovno in socialno-politično); vsega skupaj je izdala že 23 knjig in zadržne koledarje od leta 1924 dalje. Predsednik je Anton Kristan, tajnik pa Ivan Vuk. Delavci rabi prave proletarske izobrazbe, in to mu nudi Zadržna založba. Zadružna "Stan in dom" ima pred seboj še velikopotezen načrt: sezidati namerava kolonije ob Dunajski cesti, v Vodmatu in v Šiški. Pa bo rekel kdo: Saj tudi tu lahko delavec kupi hišo na obroku! Seveda, kolikor hoče, ampak pritakti kupčiji odpadejo v žep zemljškega agenta ali zemljške družbe lepi, trdo prislužen dolarki, pri zadržni pa ostane ves čisti dobitek zadrugarjem sa-mim!

Tako, toliko o raznih zadržah, ki sem si jih osebno ogledal in sem povedal tu le, kar sem sam videl in o čemur sem se sam prepričal. Zadržno gibanje je v sijajnem razmahu v Sloveniji, to je jasno. Razume se, da zadržne rabijo dvoje: svojo matico, to je, nekako centralo, in po finančno središče. Kakor imajo naša podporni društva svojo centralo v Slovenski narodni podporni jednoti, tako so vse slovenske aktivne zadržne zadržene v "Zvezni gospodarski zadrug," katera se deluje se nahaja v Zadržnem domu v Šiški. Zvezra je članica Mednarodne zadržne zvezre v Londonu. K Zvezri spada 86 zadrž, in sicer 6 konzurnih, 11 produktivnih, 7 denarnih, 8 stacionarnih in stavbnih, 3 tiskovnih, in zavarovalna zadruga. Koncem leta 1925 so imele vse zadržne skupaj preko sedem milijonov dinarjev (\$125,000) deležev in nad sedemnajst milijonov dinarjev (\$303,500) hranilnih vlog. Zvezra izdaja "Komzumenta."

Razen zadržnih pa imajo delavci tudi razne druge organizacije. V Zadržnem domu v Šiški ima na primer urade delavske kulturne in televadne zveze "Svoboda." Člani "Svobode," 18 po številu, so se udeležili I. mednarodne delavske olimpijade v Frankfurtu. Istotam ima svoj glavni stan Zvezra delavskih žens in deket, ki je bila ustanovljena šele leta 1924, pa se je danes že močno razvila in ima precej podružnic ter izdaja mesečnik "Ženski list."

Tudi za zavarovanje delavcev za slučaj bolezni, nesreče ali smrti je precej dobro poskrbljeno, ne samo potom državnih zakonov v Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev, temveč v "Špolški zavarovalni zadrugi."

Ponovno sem že omenil zadržno "Stan in dom," ki se v svojem uradnem nazivu imenuje "občekoristna stavbna in kredivna zadruga Stan in Dom" in ta naslov pove namen in delokrog zadruge, a najbolj značilna pa je pač beseda "občekoristna" — kajti v Ljubljani vkljub neprestani gradnji novih hiš v vkljub temu, da je minilo že skoro celo desetletje po svetovni vojni, še vedno vlaže stanovanjska beda. Ob Ljubljani deli proti Prulam se o tem prepriča, in prav nemilo te dirne, da se dokaz. Pod košatimi koštanji vidiš celo kolonijo brezstanovanjev. In bojim se, da se mnoge družine še vedno gnezdejo v železniških vagonih in da je še kje drugje taka kolonija kot ona ob Ljubljanci. Da je zadruga, ki gradi hiše, občekoristna, je v danih razmerah jasno, in tega se zaveda tudi ljubljanska občina, kajti dala je zadrugi brezobrestno posojilo. Kajpada je zopet Anton Kristan tisti, ki je sprožil idejo in ki z vsem ognjem deluje pri tej veličastni zadrugi. S "Stanom in domom" si je postavil sam lepši spomenik, kot si bi ga slovenski delavci mogli kdaj zamisliti.

Kar obstrmej sem, ko sva obstaja pred kolonijo ob Tržaški ce-

sti. Tako lične hišice, z ljubki-mi vrtički obkrožene, res, pravčed vile — in pogoj odplaci so taki, da si lahko kupi tako hišo boljše situirani delavec. Kdo hoče kupiti tako hišo, mora pristopiti kajpada k zadržni "Stan in dom", je urejena v higijenskem in praktičnem oziru povrtnost. Zlasti obiskovalcu prijha skrajna snaga. Peki se pred delom okopajo v pršnji kopeli in vse orodje in pripomočki so po vsaki rabi temeljito osnzeni.

Anton Kristan tisti, ki je sprožil misel in jo tudi urešnecil.

Zdi se mi, da so se vse stakradske slovenske zadržne rodile v njegovi glavi in zdi se mi, da sem pri vsaki opazil delo njegovih plodenostnih rok.

Pekarna se nahaja v zadržni "Stan in dom", je urejena v higijenskem in praktičnem oziru povrtnost.

Zlasti obiskovalcu prijha skrajna snaga. Peki se pred delom okopajo v pršnji kopeli in vse orodje in pripomočki so po vsaki rabi temeljito osnzeni.

Anton Kristan tisti, ki je sprožil misel in jo tudi urešnecil.

Zdi se mi, da so se vse stakradske slovenske zadržne rodile v njegovi glavi in zdi se mi, da sem pri vsaki opazil delo njegovih plodenostnih rok.

Pekarna se nahaja v zadržni "Stan in dom", je urejena v higijenskem in praktičnem oziru povrtnost.

Zlasti obiskovalcu prijha skrajna snaga. Peki se pred delom okopajo v pršnji kopeli in vse orodje in pripomočki so po vsaki rabi temeljito osnzeni.

Anton Kristan tisti, ki je sprožil misel in jo tudi urešnecil.

Zdi se mi, da so se vse stakradske slovenske zadržne rodile v njegovi glavi in zdi se mi, da sem pri vsaki opazil delo njegovih plodenostnih rok.

Pekarna se nahaja v zadržni "Stan in dom", je urejena v higijenskem in praktičnem oziru povrtnost.

Zlasti obiskovalcu prijha skrajna snaga. Peki se pred delom okopajo v pršnji kopeli in vse orodje in pripomočki so po vsaki rabi temeljito osnzeni.

Anton Kristan tisti, ki je sprožil misel in jo tudi urešnecil.

Zdi se mi, da so se vse stakradske slovenske zadržne rodile v njegovi glavi in zdi se mi, da sem pri vsaki opazil delo njegovih plodenostnih rok.

Pekarna se nahaja v zadržni "Stan in dom", je urejena v higijenskem in praktičnem oziru povrtnost.

Zlasti obiskovalcu prijha skrajna snaga. Peki se pred delom okopajo v pršnji kopeli in vse orodje in pripomočki so po vsaki rabi temeljito osnzeni.

Anton Kristan tisti, ki je sprožil misel in jo tudi urešnecil.

Zdi se mi, da so se vse stakradske slovenske zadržne rodile v njegovi glavi in zdi se mi, da sem pri vsaki opazil delo njegovih plodenostnih rok.

Pekarna se nahaja v zadržni "Stan in dom", je urejena v higijenskem in praktičnem oziru povrtnost.

Zlasti obiskovalcu prijha skrajna snaga. Peki se pred delom okopajo v pršnji kopeli in vse orodje in pripomočki so po vsaki rabi temeljito osnzeni.

Anton Kristan tisti, ki je sprožil misel in jo tudi urešnecil.

Zdi se mi, da so se vse stakradske slovenske zadržne rodile v njegovi glavi in zdi se mi, da sem pri vsaki opazil delo njegovih plodenostnih rok.

Pekarna se nahaja v zadržni "Stan in dom", je urejena v higijenskem in praktičnem oziru povrtnost.

Zlasti obiskovalcu prijha skrajna snaga. Peki se pred delom okopajo v pršnji kopeli in vse orodje in pripomočki so po vsaki rabi temeljito osnzeni.

Anton Kristan tisti, ki je sprožil misel in jo tudi urešnecil.

Zdi se mi, da so se vse stakradske slovenske zadržne rodile v njegovi glavi in zdi se mi, da sem pri vsaki opazil delo njegovih plodenostnih rok.

Pekarna se nahaja v zadržni "Stan in dom", je urejena v higijenskem in praktičnem oziru povrtnost.

Zlasti obiskovalcu prijha skrajna snaga. Peki se pred delom okopajo v pršnji kopeli in vse orodje in pripomočki so po vsaki rabi temeljito osnzeni.

Anton Kristan tisti, ki je sprožil misel in jo tudi urešnecil.

Zdi se mi, da so se vse stakradske slovenske zadržne rodile v njegovi glavi in zdi se mi, da sem pri vsaki opazil delo njegovih plodenostnih rok.

Pekarna se nahaja v zadržni "Stan in dom", je urejena v higijenskem in praktičnem oziru povrtnost.

Zlasti obiskovalcu prijha skrajna snaga. Peki se pred delom okopajo v pršnji kopeli in vse orodje in pripomočki so po vsaki rabi temeljito osnzeni.

Anton Kristan tisti, ki je sprožil misel in jo tudi urešnecil.

Zdi se mi, da so se vse stakradske slovenske zadržne rodile v njegovi glavi in zdi se mi, da sem pri vsaki opazil delo njegovih plodenostnih rok.

Pekarna se nahaja v zadržni "Stan in dom", je urejena v higijenskem in praktičnem oziru povrtnost.

Zlasti obiskovalcu prijha skrajna snaga. Peki se pred delom okopajo v pršnji kopeli in vse orodje in pripomočki so po vsaki rabi temeljito osnzeni.

Anton Kristan tisti, ki je sprožil misel in jo tudi urešnecil.

Zdi se mi, da so se vse stakradske slovenske zadržne rodile v njegovi glavi in zdi se mi, da sem pri vsaki opazil delo njegovih plodenostnih rok.

Pekarna se nahaja v zadržni "Stan in dom", je urejena v higijenskem in praktičnem oziru povrtnost.

Zlasti obiskovalcu prijha skrajna snaga. Peki se pred delom okopajo v pršnji kopeli in vse orodje in pripomočki so po vsaki rabi temeljito osnzeni.

Anton Kristan tisti, ki je sprožil misel in jo tudi urešnecil.

Zdi se mi, da so se vse stakradske slovenske zadržne rodile v njegovi glavi in zdi se mi, da sem pri vsaki opazil delo njegovih plodenostnih rok.

Pekarna se nahaja v zadržni "Stan in dom", je urejena v higijenskem in praktičnem oziru povrtnost.

Zlasti obiskovalcu prijha skrajna snaga. Peki se pred delom okopajo v pršnji kopeli in vse orodje in pripomočki so po vsaki rabi temeljito osnzeni.

Anton Kristan tisti, ki je sprožil misel in jo tudi urešnecil.

Zdi se mi, da so se vse stakradske slovenske zadržne rodile v njegovi glavi in zdi se mi, da sem pri vsaki opazil delo njegovih plodenostnih rok.

Pekarna se nahaja v zadržni "Stan in dom", je urejena v higijenskem in praktičnem oziru povrtnost.

Zlasti obiskovalcu prijha skrajna snaga. Peki se pred delom okopajo v pršnji kopeli in vse orodje in pripomočki so po vsaki rabi temeljito osnzeni.

Anton Kristan tisti, ki je sprožil misel in jo tudi urešnecil.

Zdi se mi, da so se vse stakradske slovenske

MASQUERADE DANCE

NEW ERA • 572, SNPJ.

J. D. N. HALL, W. 130th and McGowan Ave., Cleveland, Ohio
Saturday, October 29th, 1927 8:00 P.M.

The Young S. N. P. J.

BADGERS, WE MUST DO IT!

MILWAUKEE, Wisconsin—“We must have 100 members in our lodge by New Year!” Such was the statement made by our “President” Monsieur Joe Radel. “Oh,” I gasped. “No ‘oh’ about it! It can be done,” he replied. “Well, there were no more ‘ohs’ muttered by ‘Yours truly.’ But when I thought about it, I fully agreed with him, (that doesn’t always happen).

We have two more months to reach this mark, and I think it can be done. Of course, it will never be done if the members are going to sit back and depend upon four or five members to go out and throw forth their sales talk” with all their might, trying to explain to prospects just what we are doing, and what we want to do, and why we are existing. I don’t think any of our members are in any way physically hindered with their speech; so everybody can go out and talk. Let Milwaukee know that you’re a Badger! Tell them about our lodge, our meetings, our entertainments, our good times, and our sick benefit feature. You can’t expect the other people to come to you and say, “Take me to your next meeting, I want to be a Badger.” At least I haven’t been fortunate enough to run into such prospects and I doubt very much if the rest of you have. Of course the more and bigger things we do, the more we will be known, and then perhaps people will join our lodge of their own accord.

If you haven’t enough “lodge spirit” in you to do this, then do it for the \$6 prize that is offered to the member enrolling the most prospective members. For \$6 you can have a pretty good time. Perhaps an article in the paper, reading something in this order, would bring results:

RWARD—DEAD OR ALIVE!
\$6.00 in Cold-Blooded Cash will be offered to the person who gets the most members for our lodge. (Signed) BADGERS.

There ought to be some competition in this lodge. Competition is the heart of fun in an affair like this. (In some affairs it isn’t so pleasant). So, “everybody” (if you aren’t sure of the meaning of this word, consult Mr. Webster) go out and “sell.” If it’s raining hard, like it has for the last two or three weeks in Milwaukee, all the better. They say that the rain brings luck to the salesmen. (I didn’t say what kind of luck.)

I have read in the last issue of Prospects, that the Mohawks are planning to give a dance and a three act comedy. This interests me very much and surely would like to know more about it. Or just give us the date, and we’ll find out more about it ourselves—in person. We certainly hope, Mohawks, that you carry your plans through and there is no doubt in my mind, but that it will be a success.

We, too, are planning to give a dance December 3rd, which will be discussed in detail at our next meeting, this coming Friday, October 14th. I don’t think we are going to have a Halloween affair, as we all feel “witchy and devilish” enough to do other more desperate things than just stay in our own town and dance to our own “witchy” music.

Oh, I smell soup. (My only weakness!) Gotta go now. It’s too bad that such a thing as soup has to break up my thoughts, when they could run on and on . . .

Yours truly, **Gussie Ermenc,**
Badger Publicity Committee.

KEEP MOVING

“There is little choice, from the standpoint of health, between the constipated fellow and the one who takes his cathartics regularly. One moves slowly and the other thinks slowly, or he would not depend upon make-shifts,” says Dr. Herman N. Bundesen in his bulletin, entitled “Keep Moving.”

“Constipation is a condition of civilization and is one of the evils of our modern way of eating and of the hurried lives we lead. Primitive people had two or three bowel movements daily. Constipation not only produces physical ills, but mental ones as well,” continues Dr. Bundesen.

The builder of a house meets the laws on waste removal, but probably neglects the marvelous system he has in his own body.

“Bowel health can be made a matter of habits. If you heed the call in time, eat food that leaves bulk, drink plenty of fluids, take right exercise, sleep enough and refuse to worry, you will be kept moving, and Nature will do the rest,” concludes Dr. Bundesen.

RADIUM DUST

CLEVELAND, Ohio—We had it Saturday, October 8th. Oh boy! oh joy, that it certainly was a grand success. It was estimated that the Comrades drew the largest crowd that gathered at any affair held in the lower hall of the S. N. Auditorium.

Due to the efforts of many, mostly girls and a few of the fellows, the decorations in the hall were the cat’s meow. The ahhs and ohs that were exclaimed by couples entering the hall would have put cheer into the hearts of the workers; the effort certainly was worth the while. Another thing, noticed in preparation for this dance, was the fact that quite a few new members were coming out and helping the old standbys. The more workers, the merrier.

Due to the Comrades coming across so spendidly with the sale of tickets, a crowd beyond the dreams and expectations of many attended. Who won the prize? Why Ann Erste, of course. Now listen, Chicago, Detroit, and all points, East, West, North and South, A. Erste, a member of the Comrades, sold 155 dance tickets! We believe that this is a record, for tickets sold by any one individual of the S. N. P. J. Pioneers, your record of 127 tickets has been beaten. Now that this has been done, we’re after another record, in other words, watch our smoke.

Presentation speech was made by our president who amid the din and noise handed the sweater over to Ann who accepted it with thanks.

Besides winning the sweater, she also won the title “the most popular Comrade girl.” We did not believe that she could have done this, but she proved otherwise.

Publicity Manager—J. C. B.

RIP VAN WINKLE OF NEW ERA

CLEVELAND, O.—“Boy, it surely does feel good to be wide awake, Joe! ready to face anything. I think I must have been playing Rip Van Winkle these last few weeks.”

“I’ll say you were. Did someone finally hit you over the head and wake you up?”

“Yes, Stella hit me with the word ‘Dance.’ ”

“What’s coming now; some dance in the neighborhood?”

“Why, didn’t you hear anything of it yet?”

“No. Nothing but the word-dance.”

“Oh, pardon me, I didn’t think you were asleep that long. Well, keep your ears and eyes open and I’ll tell you all I know.”

At our last meeting we decided it was about time to hold a dance. Since Halloween is approaching, we thought, that a Masquerade Dance would be the most suitable for this time of the year; so the 29th of October was the day selected. So far everything is arranged, but that how to get rid of all of our admission tickets?

“Hey, Joe, wait a minute; what am I supposed to do?”

“I was just coming to that. Here is a stack of admission tickets. If you get rid of them, I’ll say you worked harder than anyone else.”

Recording Secy, Strugglers.

THE RECORD-BREAKERS.

CLEVELAND, Ohio—Well, it happened again for the second time in succession this year that the English-speaking lodges of the SNBS in Cleveland broke dance records.

First, the Strugglers held their first Prize Dance, October 2, which was a very big success indeed. Next was the Comrades’ Harvest Dance, October 8, that ended with another record breaking success. Talk about crowds! Why, the whole Cleveland is stunned over the SNBS dances. Who says that the SNBS isn’t going to rule Cleveland in another year?

The Comrades’ dance was visited by all the neighboring lodges—the Strugglers, Loyalties, and New Eraites. Those who attended the dance know that all the Comrades wore blue overalls, among them also a loyal Struggler, Sister Podpadec. She surely looked like a Struggler.

The music was wonderful; even those danced who didn’t know how, like myself, for instance. But, any-how, I had a very enjoyable time.

I noticed we had two new recruits doing duty at the dance, Charley My Boy, who collected the tickets, and Jimmy who was in the room where “men are men.” Probably the reason that Charley refused to desert his post after his duration of service was over, was the fact that he had a very good view of all the pretty sights, and in case he looked too intently at certain individuals he could not be reprimanded, as this was part of his job. Wonder what Carl had, to make him so industrious?

We, too, are planning to give a dance December 3rd, which will be discussed in detail at our next meeting, this coming Friday, October 14th.

I don’t think we are going to have a Halloween affair, as we all feel “witchy and devilish” enough to do other more desperate things than just stay in our own town and dance to our own “witchy” music.

Oh, I smell soup. (My only weakness!) Gotta go now. It’s too bad that such a thing as soup has to break up my thoughts, when they could run on and on . . .

Yours truly, **Gussie Ermenc,**
Badger Publicity Committee.

KEEP MOVING

“There is little choice, from the standpoint of health, between the constipated fellow and the one who takes his cathartics regularly. One moves slowly and the other thinks slowly, or he would not depend upon make-shifts,” says Dr. Herman N. Bundesen in his bulletin, entitled “Keep Moving.”

“Constipation is a condition of civilization and is one of the evils of our modern way of eating and of the hurried lives we lead. Primitive people had two or three bowel movements daily. Constipation not only produces physical ills, but mental ones as well,” continues Dr. Bundesen.

The builder of a house meets the laws on waste removal, but probably neglects the marvelous system he has in his own body.

“Bowel health can be made a matter of habits. If you heed the call in time, eat food that leaves bulk, drink plenty of fluids, take right exercise, sleep enough and refuse to worry, you will be kept moving, and Nature will do the rest,” concludes Dr. Bundesen.

The orchestra, “buff’ ned,” from now on mention “Comrade Lodge and Sovereign Orchestra,” and the ticket

Get Busy, Strugglers!

Now, that the Strugglers’ dance is over, we must get down to brass tacks and that is, “The call for new members and many of them.” You all know that we are in need of new members, every young girl and boy should become a member of the Young S. N. P. J. Get them to join the Strugglers!

No doubt every one knows that the campaign is on only to December.

During this campaign any one joining the lodge in the ages of 16 to 25 years is admitted without payment of initiation and medical examination fees. Applicants ranging from 26 to 40 pay no initiation fees. Get in line behind this big drive for new membership, and win a prize!

Please, please, square up with your Garden of Eden dance tickets. We need the dough. Bring it to Friday’s meeting and give it to Frank Zavertnik.

The Comrades know what it means to have a big crowd at a dance. Things seem to be more interesting and more spirited after a successful affair, and there is no better way to create loyalty to your cause. Who is going to try it next?

Boost the Strugglers wherever you go, because that is a very good way of advertising ourselves, as the saying goes: “It pays to advertise.” Let’s stick to that slogan!

There is another thing that must be mentioned. The Strugglers are not attending their meetings in full number as they should. Each and everyone of them should be present at our next meeting which is going to take place the first Wednesday of next month, November 2nd, at 8 o’clock at Slovenian Workingmen’s Home on Waterloo Rd., in the lower half.

We all want to be present at this meeting. Each member should bring as many new members to the meeting as possible. The Strugglers are always willing to make friends; that surely is a great way of becoming friends by joining the Strugglers.

Come on, Strugglers, and get Collinwood agoin’ for new members.

“I was just coming to that. Here is a stack of admission tickets. If you get rid of them, I’ll say you worked harder than anyone else.”

J. Podpadec,

Recording Secy, Strugglers.

LITTLE FORT HALLOWEEN DANCE

WAUKEGAN-NORTH CHICAGO—Unexpected thrills and chills add zest to the Halloween party. You will get them a plenty when first you behold the grinning ghosts waiting to join you at the Little Fort Halloween dance on October 29!

Putting It Mild

Progress unrestrained—

Willing hands remained

To accomplish a little more;

Spirit well instilled.

Mind in hope quite filled

To produce a better score.

Earnest, unrelenting—

Strides with ankles ending

Till perfection does enhance.

None will be resentful,

If attending our eventful

Little Fort Halloween dance!

You’ll find an open door beyond which black and orange will have full sway. There will be fun and frolic from the setting of the sun, ‘till the mad night is gone . . . So

Come and join your friends at candle lights

This eerie, skeeri, feary night . . .

When ghosts are . . . white

And awesome fevels are at their heights.

And . . . oh, heck . . . that’s enough!

Mary Zelesnik,

President, “Strugglers.”

BADGERS' 000-000 CORNER!

Here are a few jokes and wise cracks, which, we hope, you readers will not take seriously, because we are merely two saps.

If you have any difficulty in reading this column, just remember that the next one will be written on tissue paper, so you can see through it.

Did you ever hear of the absent-minded professor who slammed his wife down your throat?

Man is made of dust. Along comes a woman who is all wet. She touches him—and his name is “Mud.”

Rastus: “Did you all wear denim flowers I done sent you?”

Mandy: “I didn’t wear nothin’ else but.”

Rastus: “Lawdy—where did you pin ‘em?”

Little Johnny was late to school and when he came in, his teacher said, “Johnny, I see you’re behind again.”

Johnny: “You wouldn’t if I had a safety pin.”

Really, the only difference we two saps see between the American girl and the French girl is the Atlantic ocean.

The modern girl salutes the cradle—thum to nose.

Laid: “Gee whiz, your hair is cut like a boy’s, behind.”

Thores: “Sir!!!!”

TWO HAPPY SAPS—G. and M.

FLASHES

“Strudel,” originally a German word, will be officially translated into Slovene Friday, October 21st, at the Pioneer meeting. Sisters Antonia Zavertnik and Mary Novak will prepare unlimited quantities of this delicacy for us. Then there will be that drawing for \$5.00. Not a reason on earth why any member should stay away, is there?

Please, please, square up with your Garden of Eden dance tickets.

We need the dough. Bring it to Friday’s meeting and give it to Frank Zavertnik.

The Comrades know what it means to have a big crowd at a dance.

Things seem to be more interesting

and more spirited after a successful

affair, and there is no better way

to create loyalty to your cause. Who is going to try it next?

Boost the Strugglers wherever you go, because that is a very good way of advertising ourselves, as the saying goes: “It pays to advertise.”

Let’s stick to that slogan!

In another month, the Pioneers will celebrate their second anniversary.

Twenty locals such as ours

have been organized within the two

E. Š. Šek:

Zadružne delavske organizacije v Sloveniji in Zadružna banka

"Konzumno društvo za Jesenico in okolico," ki ga je izbral za svojega svetovalca.

L. 1909 je s. Anton Kristan reformiral "Konzumno društvo rudarjev v Hrastniku" in reorganiziral "Produktivno zadružno ljubljanskih mizarjev," ki je radi težkih materialnih razmer in neprilik prišla v konkurs. S. Kristan je konkurs zdignil in zadržal v Litiji in Mariboru.

1919, avgusta, v Litiji in Mariboru.

1919, september, v St. Lovrencu na Pohorju, na Pragerskem, v Križah pri Tržiču, v Kamniku.

1919, oktober, pri Sv. Ani nad Tržičem.

1919, december, v Crni II. (drugo prodajalno).

1920, januarja, v Gorjah na Gorenjskem.

1920, marca, v Pilberku, v Ratečah, na Fali, v Rušah, v Storch, v Rogatcu.

1920, maja, v Poljanah.

1920, septembra, gospodila v Mariboru.

1920, decembra, v Ptiju.

1921, maja, v Ljubnem v Savinjski dolini.

1921, avgusta, v Ribnici na Pohorju.

1922, novembra, v Teznom pri Mariboru.

1922, decembra, na Muti na Stajerskem.

Clanstvo je doseglo že 17.500 družin.

Razmak je bil velikanski. Vse je veliko vprašanje: kako se bo preskrbovalo delavske družine, kje naj dobe moko, kruh in žive sploh—takrat je s. Anton Kristan ustavil novo organizacijo: "Vojno Zvezdo" za konzumne zavode in društva, ki ga je izvolil za svojega predsednika in vodilnega ravnatelja. Kdor pozna težke vojne čase, tave, da se je edino delavnost te "Vojne Zvezde" zahvaliti, da so naši delavci in mali kmetje potom zadruž, slasti pa potom Konzumnega društva za Ljubljano in okolico, dobivali dovoljno moke, sladkorja, masti in drugih vrst živeža.

Po svetovni vojni je vse hitelo v Konzumno društvo za Ljubljano in okolico, ki se je moralno pretvoriti v Konzumno društvo za Slovenijo, kajti njene zadružne prodajalne so se razvile po celi Sloveniji.

Konzumno društvo za Slovenijo se je razvijalo tako-le: prodajalne so se odpirale:

1908, oktobra, Glince.

1909, junija, Šiška.

1909, oktobra, Vodmat.

1910, aprila, Ljubljana, Sodna ulica.

1910, maja, Ljubljana, Krakovo-Trnovo.

1911, februar, Tržič na Gorenjskem.

1911, maja, Sava na Gorenjskem.

1911, maja, Jesenice na Gorenjskem.

1912, aprila, Šiška, Celovška cesta.

1912, junija, Koroška Bela.

1914, marca, Rožna dolina pri Ljubljani.

Vodilo isto politiko kot splošne avstrijske, našo denarno pomoč smo prejemali od Velenjakupne družbe za avstrijsko konzumna društva na Dunaju, ki je bila takrat naša blagovna centrala—v kar naenkrat pa nobenih zvez s poznanim in priljubljenim Du-najem. Beograd, glavno mesto naše države, je še razvalinah in v silnem neredu, kajti več let je po njem sovražnik uganjal svoje orgle, odvzel, kar je bilo odnesti, razrušil, kar se je dalo.

Slovenske delavake zadruge so bile odkazane čisto na same sebe.

Kakor rečeno: ustavotvi so morale tako svojo lastno Zvezo gospodarskih zadruž, ki je prevzela vodstvo zadružne politike. Ali nastala so še daljša vprašanja:

Kako nakupovati blago?

To vprašanje se je rešilo s tem, da se je

bivša, Vojna Zveza preosnova v Nakupovalno zadružo za vsa konzuma društva.

ter tako prevzela funkcijo dunajske Velena-

kupovalne družbe.

Potek poslova je postal ugoden. Nastala

pa so vprašanja finančne nature. Bilo je

treba deviz, valut, nastale so menice in es-

kompt menic upnikov ter dobitnikov. Uprav-

nji avt Nakupovalne zadruge se je naslonil

takrat v tem oziru na Slovensko ekspomtno

banko; ko je tu prišlo do neugodnih inci-

dentov, se je obrnil na Jadransko banko.

No—prišli pa so vsi vodilni zadružni kma-

lu do poznosti, da je nujno, da osnujejo

svojo lastno finančno centralo. Ustanovl-

il se je odbor iz sledenih zadružnih pod-

jetij:

1.) Nakupovalna zadruža za konzumne

in produktivne zadruge; 2.) Konzumno dru-

štvo za Slovenijo; 3.) Ljudski dom, Štajer-

sko gospodarsko društvo v Mariboru; 4.)

Splošno kreditno društvo v Ljubljani; 5.)

Sloga, nakupovalna in produktivna zadru-

ga v Ljubljani; 6.) Ljudska tiskarna d. d.

v Ljubljani. Ki je zaprosil za koncesijo za

banko, ki naj se imenuje Zadružna banka,

in koje namen naj bo:

1.) Ustanovljati konzumne in produktiv-

ne zadruge na temelju zakona z dne 9. aprila

1918, dñ. zak. st. 70, pospeševati njih

razvoj z dovoljevanjem kreditov, posredu-

vat jim nakup in prodajo blaga in surovin,

nadalje posredovati med njimi denarno iz-

računavo.

Preverat l. 1918 je v vsakem oziru zrevo-

lucijoniral naše slovenske kraje. Preje smo

bili poslušni in pokorni državljanji stare Av-

strije, vso našo reditev smo pričakovali od

Dunaja. Naenkrat pa smo bili postavljeni

na lastne noge. Naše delavake zadruge so

na lastne noge. Naše delavake zadruge so</p

IZPLAČILA IZ ODŠKODNINSKEGA SKLADA
MESECA SEPTEMBERA 1927.
(Operacija, odpravljene in odškodnjene.)

Tek. št.	Ime in priimek	Cort. št.	Štev. in sedež društva	Izplačana vrednost
1	Anton Lipar	52320	7 Claridge, Pa.	\$ 100.
2	Josip Grmekovich	52320	12 Broughton, Pa.	\$ 50.
3	Jera Cajhen	40848	64 W. Newton, Pa.	100.
4	Peter Pavlikovič	51054	141 Universal, Pa.	100.
5	Julija Ryan	59787	171 Marianna, Pa.	100.
6	Pavlin Hammerle	56928	172 Beading, Pa.	60.
7	Paul Kern	22105	216 Verona, Pa.	100.
8	Josip Streljaj	51473	202 Farrel, Pa.	100.
9	Mary Brilay	58576	202 Acosta, Pa.	100.
10	Frances Kratoffl	51237	419 Marwick, Pa.	100.
11	Josip Zakraješek	38012	472 Harmarville, Pa.	100.
12	Mary Kalister	26455	290 Homer City, Pa.	100.
13	Nikola Samardžija	60728	23 Ambridge, Pa.	100.
14	Frank Kerdič	30001	45 Vanding, Pa.	100.
15	Andrew Kinkela	61192	97 Bessemer, Pa.	100.
16	Frances Jevnikar	55025	27 Bessemer, Pa.	100.
17	Rudolph Maroti	27655	97 Republic, Pa.	100.
18	Frank Padovich	10123	85 McKees Rock, Pa.	100.
19	Stephen Vinkovič	51247	210 Philadelphia, Pa.	100.
20	Alojz Žibert	64045	284 Tire Hill, Pa.	100.
21	Erazmus Balog	44760	280 Braddock, Pa.	100.
22	Mihail Vukobratovič	40727	202 Brownsville, Pa.	100.
23	Julija Verhoeven	45134	596 Miners Mills, Pa.	100.
24	Mary Zajc	30780	432 Ridgeway, Pa.	100.
25	Sofija Urbanc	41098	504 Acosta, Pa.	100.
26	John Krebs	47995	292 Lorain, O.	100.
27	Mary Gerbec	40857	17 Cleveland, O.	100.
28	Josip Trebec	44651	129 Cleveland, O.	100.
29	Julija Povč	47855	137 Cleveland, O.	100.
30	Mary Rosa	61082	137 Cleveland, O.	100.
31	Josipina Leskovec	45582	145 Collinwood, O.	100.
32	Mary Zdolsek	22551	147 Cleveland, O.	100.
33	Josip Mikš	57220	264 Cleveland, O.	100.
34	Karl Trinajstič	61194	5 Cleveland, O.	100.
35	Josipine Vidmar	40619	187 Cleveland, O.	100.
36	Nettie Arko	44701	178 Cleveland, O.	100.
37	Terentija Loncar	60681	277 Struthers, O.	100.
38	Frances Pogadnik	17439	277 Struthers, O.	100.
39	Josip Gerk	48540	477 Cleveland, O.	100.
40	Edward Pošek	35845	8 So. Chicago, Ill.	100.
41	Frank Pristavc	27644	47 Springfield, Ill.	100.
42	Anne Bregar	61270	47 Springfield, Ill.	100.
43	Tomo Skrbenski	2619	86 Chicago, Ill.	100.
44	Galper Tadej	1118	286 E. Moline, Ill.	100.
45	Matt Kolarich	55845	212 W. Frankfort, Ill.	100.
46	Josip Mihelič	60220	491 Coal, Ill.	100.
47	Janko Živkovič	47020	491 Chicago, Ill.	100.
48	Frances Svolšak	64508	550 Chicago, Ill.	100.
49	Frank Fern	412	96 Livingston, Ill.	100.
50	John Menasrich	26422	292 Chicago, Ill.	100.
51	Mary Ančlovar	26082	2 La Salle, Ill.	100.
52	Frances Bošec	64504	192 Waukegan, Ill.	100.
53	Mary Pishler	31045	74 Virden, Ill.	100.
54	George Jurjevič	52546	110 Lincoln, Ill.	100.
55	Janik Brekovič	45724	204 Buckner, Ill.	100.
56	Emil Pavčevič	60222	491 Coal, Ill.	100.
57	Marko Sorak	60808	491 Aurora, Ill.	100.
58	John Zupovec	7755	200 Nokomia, Ill.	100.
59	Mihail Stenič	45027	194 Keowatin, Minn.	100.
60	Anne Mihelič	61212	222 Chisholm, Minn.	100.
61	Anne Rajdič	56119	222 Chisholm, Minn.	100.
62	Katarina Majorie	59992	260 Nashwauk, Minn.	100.
63	Nellie Gillock	50995	75 Aurora, Minn.	100.
64	Jenip Kováč	52627	75 Aurora, Minn.	100.
65	Marion Brank	64211	61 Gilbert, Minn.	100.
66	Katherine Turk	42660	61 Gilbert, Minn.	100.
67	Peter Spilar	41067	61 Gilbert, Minn.	100.
68	Matevž Kodevar	55640	151 Kittsville, Minn.	100.
69	Antonija Bavec	26042	322 Chisholm, Minn.	100.
70	Jennie Cop	32554	292 Virginia, Minn.	100.
71	Ernest Beneš	62412	201 Ludlow, Colo.	100.
72	Anne Kelly	64181	502 Oak Creek, Colo.	100.
73	John Zalešek	54479	21 Pueblo, Colo.	100.
74	Mary Zalešek	55445	21 Pueblo, Colo.	100.
75	Josip Strumbel	58221	577 Pueblo, Colo.	100.
76	Jernej Okorn	16087	225 Edison, Kans.	100.
77	Blaž Silec	1232	225 Edison, Kans.	100.
78	Gabriel Kormaček	52203	600 Arma, Kans.	100.
79	Stephen Arh	52094	405 Kansas City, Kans.	100.
80	Andrew Pinjuska	37851	20 Thomas, W. Va.	100.
81	Frank Grahek	41571	132 Klein, Mont.	100.
82	Frank Delman	52081	106 Anaconda, Mont.	100.
83	Karl Kocjančič	58220	61 Red Lodge, Mont.	100.
84	Vujo Germida	49232	207 Butte, Mont.	100.
85	Anne Perlič	45094	322 Ironwood, Mich.	100.
86	John Mesič	46744	323 Ironwood, Mich.	100.
87	Mary Kopodgia	58254	223 Ironwood, Mich.	100.
88	Anne Mesič	4674	123 Ironwood, Mich.	100.
89	Mary Ovenc	46968	35 Kenosha, Wis.	100.
90	John Butarsic	50618	104 West Allis, Wis.	100.
91	Emil Gerovac	46791	100 Mellen, Wis.	100.
92	Josipina Hren	23789	34 Indianapolis, Ind.	100.
93	George Balaban	35817	34 Indianapolis, Ind.	100.
94	Peter Ivančevič	60391	271 Gary, Ind.	100.
95	Jakob Kraine	7415	142 East Helena, Mont.	100.
96	Milka Oralica	60588	271 Gary, Ind.	100.
97	Goldi Števič	65423	51 South Bend, Ind.	100.
98	Julija Rajdič	52919	34 Indianapolis, Ind.	100.
99	Nikola Dzundžić	38507	221 Terre Haute, Ind.	100.
100	Marija Matjaš	37402	11 Roslyn, Wash.	100.
101	Nedika Brozovič	54044	70 Cle Elum, Wash.	100.
102	Anton Horšek	34730	207 Raton, N. Mex.	100.
103	Anton Šočal	3012	24 Jenny Lind, Ark.	100.
104	Rose Kasun	20768	212 Lowell, Ariz.	100.
		Skupaj:		\$10,322.33

IZPLAČILA IZ SMRTNINSKEGA SKLADA
MESECA SEPTEMBERA 1927.
(Smrtnine.)

Tek. št.	Ime in priimek	Cort. št.	Štev. in sedež društva	Izplačana vrednost
1	Joseph Novák	5856	87 Hermine, Pa.	\$ 450.00
2	Gabriela Brajdich	55295	618 Detroit, Mich.	235.00
3	Gasper Volk	38745	15 Akron, Mich.	1,000.00
4	Peter Despot	47715	438 Iron Mountain, Mich.	184.00
5	Anton Prpich	62816	268 Ely, Minn.	3.40
6	John Paulus	40008	276 Coleman, Al., Canada	236.45
7	Philip Brinar	57246	200 Nokomia, Ill.	106.00
8	Martin Brunet	1605	306 Universal, Ind.	246.75
9	Ivana Turk	21069	137 Cleveland, O.	42.00
10	Fabián Tomec	13242	450 Flint, Mich.	500.00
11	Josip Milkovich	58853	422 Standardville, Utah.	1,000.00
12	Anton Puhar	64260	583 Warwood, W. Va.	250.00
13	Milka Aralič	60885	271 Gary, Ind.	1,000.00
14	Frank Rigler	46553	142 East Helena, Mont.	1,000.00
15	Anton Gerbič	40650	17 Lorain, O.	500.00
16	Frank Pelko	9205	17 Lorain, O.	600.00
17	John Šuka	43424	174 Krays, Pa.	600.00
18	Josip Cavka	58221	218 Denver, Colo.	1,000.00
19	Nela Galizić	15737	285 Diamondville, Wyo.	600.00
20	Frank Žele	51175	263 Royal, Pa.	2,000.00
21	Mary Brilay	58576	382 Acosta, Pa.	600.00
22	Stephen Marketa	58208	427 Coverdale, Pa.	250.00
23	Frank Šender	44059	217 Export, Pa.	500.00
24	Frank Šešek	13141	126 Cleveland, O.	500.00
		Skupaj:		\$12,500.21

IZPLAČANE SMRTNINE DEDICIM V JUGOSLAVIJU.
(Smrtne zadruge v Ljubljani.)

Tek. št.	Ime in priimek	Cort. št.	Štev. in sedež društva	Izplačana vrednost

<tbl_r cells="5" ix="2" maxcspan="1" maxrspan="1"